

การยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ
Adoption of Faculty of Fisheries Kasetsart University Personnel
to the Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX)

ประคุณ ศาลิกร^{1*}
Prakoon Salikara^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ที่ประกอบด้วย การรับรู้ การรับทราบ ความสนใจ และพฤติกรรมการเรียนรู้และการรับรู้ข่าวสาร 2) ศึกษาความคาดหวังของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในสังกัดคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 112 คน ประกอบด้วยสายวิชาการ 32 คน และสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ 80 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการและสถิติเชิงพรรณนาอธิบายลักษณะของข้อมูลและใช้สถิติเชิงอนุมานอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่มีตำแหน่งบริหารส่วนใหญ่มีการยอมรับทางความคิดและทางการปฏิบัติมากกว่าบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่ทำหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลากรมีความคาดหวังถึงผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ ทั้งต่อตนเองและหน่วยงาน พร้อมทั้งให้คุณค่าและความสำคัญรวมทั้งโอกาสการกระทำหรือโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์เหล่านั้นในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง และในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ฯ คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารและด้านความคาดหวังที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับ ในขณะที่ปัจจัยด้านสายการปฏิบัติงานและสถานภาพการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับ ดังนั้นคณะประมงจึงควรเพิ่มการส่งเสริมความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพองค์กรตามเกณฑ์ EdPEX ในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อสร้างการยอมรับที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีขององค์กรต่อไป

คำสำคัญ: การยอมรับ เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ คณะประมง

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the adoption of Faculty of Fisheries at Kasetsart University personnel to the EdPEX criteria which consisted of perception, recognition, attention, as well as learning behavior and perception of information, 2) to study the expectations of Faculty of Fisheries, Kasetsart University personnel on the implementation of the EdPEX criteria, and 3) to study the relationship of factors affecting the acceptance of personnel of the Faculty of Fisheries, Kasetsart University towards the implementation of the EdPEX criteria. The sample group was 112 personnel under the Faculty of Fisheries, Kasetsart University, consisting of 32 academic personnel and 80 support and assistance personnel. The instruments used were questionnaires and data analysis using principles and descriptive statistics to describe the nature of the data and inferential statistics to describe the relationship between factors that affected the acceptance. The results of

¹ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900

¹ Faculty of Fisheries, Kasetsart University, Bangkok 10900

*Corresponding author: e-mail: ffishps@ku.ac.th

Received: June 17, 2022, Accepted: August 19, 2022, Published: January 15, 2023

the research revealed that most of the academic personnel and academic support and assistance personnel with management positions had greater acceptance of ideas and practices than those of academic support and assistance personnel who served as practitioners. In addition, it was found that personnel had expectations of benefits in various fields, both for themselves and for the organization. Also, the value, the importance, as well as the opportunity to act or to receive those benefits were found among the personnel in a relatively high proportion. In terms of factors affecting acceptance of operations according to the criteria, the news perception and expectations were positively correlated with the acceptance, while the operational and operational status factors were negatively correlated with the acceptance. Therefore, the Faculty of Fisheries should increase the knowledge of organizational quality development according to the EdPEx criteria in an appropriate manner in order to create recognition that will lead to good organizational outcomes.

Keywords: adoption, Education criteria for Performance Excellence: EdPex, Faculty of Fisheries

บทนำ

ปัจจัยที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศนั้น เพราะสภาพการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น การจัดอันดับของมหาวิทยาลัยขององค์กรต่างประเทศ การแข่งขันในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการขยายตัวและความอยู่รอดของสถาบันอุดมศึกษา ส่งผลให้มหาวิทยาลัยต้องมีการปรับตัวเพื่อสร้างการยอมรับในวงวิชาการและมีสถานะที่ดีในระดับนานาชาติ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้นำเกณฑ์ Education Criteria for Performance Excellence (EdPEx) ซึ่งเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพที่ได้รับการยอมรับในสากลมาเป็นกรอบการดำเนินงานบริหารจัดการ การศึกษาให้มีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างก้าวกระโดด (คู่มือเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2558-2561, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) ในการนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยสภามหาวิทยาลัยฯ ซึ่งมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา จึงได้อนุมัตินโยบายและกำหนดให้ทุกส่วนงานนำหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศตาม เกณฑ์ EdPEx มาใช้ในการบริหารจัดการทั่วทั้งสถาบันภายในปีการศึกษา 2561 คณะประมงซึ่งเป็นส่วนงานหนึ่ง ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงได้ริเริ่มการปรับปรุงระบบปฏิบัติงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ ความเป็นเลิศตามเกณฑ์ EdPEx ภายใต้ความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างยั่งยืน เพื่อ สร้างการยอมรับในผลงานทางวิชาการด้านการประมงและวิทยาศาสตร์ทางน้ำ ให้สามารถแข่งขันได้ทั้งใน ระดับชาติและนานาชาติ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาการยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อ นโยบาย แนวทาง และการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEx ภายใต้ทฤษฎีและแนวคิดด้านการยอมรับและ ความคาดหวัง ดังนี้

Rogers (1983) กล่าวว่า การยอมรับเป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคลแต่ละคนที่เริ่มต้นตั้งแต่ การรับรู้ข่าวเกี่ยวกับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีหนึ่ง ๆ ไปจนถึงการยอมรับเอาเทคโนโลยีนั้นไปใช้อย่างเปิดเผย สอดคล้องกับ Foster (1973) ที่ให้ความหมายว่า การยอมรับจะเกิดขึ้นได้หากมีเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติ รวมทั้ง ไพบูลย์ (2525) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการยอมรับ หรือไม่ยอมรับกับนวัตกรรมนั้นเป็นกระบวนการทางจิตใจ ซึ่งจะเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งแรกที่บุคคลนั้นได้รู้จักนวัตกรรม ทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์และถึงขั้นที่จะตัดสินใจได้ ดังนั้นการยอมรับคือ การที่บุคคลได้รับความรู้ แนวคิด หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ แล้วนำไปปฏิบัติตาม สำหรับกระบวนการยอมรับนวัตกรรมใหม่ (Adoption Process) แบ่ง ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) การรับรู้ (Awareness) เป็นขั้นแรกที่จะนำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมใหม่ 2) ความสนใจ (Interest) บุคคลเริ่มมีความสนใจ ค้นหาข้อมูลและเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นเพิ่มขึ้น บุคลิกภาพ ค่านิยม สังคมหรือประสบการณ์เก่า ๆ จะมีผลต่อบุคคลนั้น และมีผลต่อการติดตามข่าวสาร 3) การประเมิน (Evaluation) เป็นขั้นไตร่ตรอง บุคคลจะนำข้อมูลที่ได้อามาพิจารณาข้อดี ข้อเสีย เพื่อตัดสินใจว่าควรจะทดลอง

นวัตกรรมใหม่หรือไม่ ในขั้นนี้จึงต้องการแรงเสริม (Reinforcement) เพื่อสร้างความมั่นใจว่าสิ่งที่ได้ตัดสินใจทดลองนั้นถูกต้อง โดยการให้คำแนะนำข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจ 4) การทดลอง (Trial) ซึ่งอาจลองปฏิบัติทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อพิสูจน์ประโยชน์ของนวัตกรรมใหม่นั้น และรอตัดสินใจว่าจะยอมรับนวัตกรรมนั้นหรือไม่ ในขั้นนี้บุคคลจะแสวงหาข่าวสาร ที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ ซึ่งผลทดลองจะมีความสำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจที่จะปฏิเสธหรือยอมรับต่อไป และ 5) การยอมรับ (Adoption) เป็นขั้นที่บุคคลยอมรับนวัตกรรมใหม่ หลังจากได้ทดลองปฏิบัติแล้วและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง กลุ่มเป้าหมายจะมีการแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจยอมรับ ทั้งนี้คุณลักษณะของนวัตกรรมที่เอื้อต่อการยอมรับ คือ 1) ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ 2) ความเข้ากันได้ 3) ความสลับซับซ้อน 4) การนำไปทดลองใช้ได้ และ 5) การสังเกตเห็นผลได้ นอกจากนี้ลักษณะของบุคคลที่ส่งผลต่อระยะเวลาในการยอมรับนวัตกรรมเร็วหรือช้า มี 3 ประการ ดังนี้ 1) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม 2) บุคลิกภาพ และ 3) พฤติกรรมในการสื่อสาร

Vroom (1964) ให้ความหมายว่า ความคาดหวัง (Expectancy) คือ การตั้งความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับ Gordon (1999) ที่กล่าวว่าความคาดหวังเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมาย โดยแต่ละบุคคลจะต้องเข้าใจผลจากความต้องการบรรลุรวมไปถึงโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ รวมทั้งพิภพ (2547) ก็ได้กล่าวว่าความคาดหวังจะเกิดขึ้นได้จากการที่บุคคลได้รับการจูงใจให้กระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งการที่จะบรรลุความคาดหวังนั้นต้องมาจากความพยายามและความเชื่อของบุคคลว่าจะบรรลุสิ่งที่กระทำได้ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวัง Vroom (1964) พบว่า การที่บุคคลจะกระทำให้ใด ๆ จะขึ้นกับตัวแปร 4 ตัว คือ 1) ผลตอบแทนที่เขาจะได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทที่เขากระทำอยู่เพียงใด 2) ความสนใจต่อผลที่บุคคลจะได้รับ 3) เมื่อมีการเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นเกิดขึ้น เขาจะต้องเป็นผู้ได้รับผลนั้น และ 4) โอกาสที่บุคคลจะได้รับผลของความคาดหวังล่วงหน้าหรือเร็วขึ้น ความพอใจของบุคคลก็จะเพิ่มขึ้น และเมื่อบุคคลได้รับผลตอบแทนลดลง ความพอใจก็จะลดลงตามไปด้วย เมื่อบุคคลไม่สนใจผลตอบแทนใด ๆ ที่จะเกิดขึ้น ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education criteria for Performance Excellence: EdPEX) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินหน่วยงานในภาพรวม อยู่บนกรอบของการดำเนินงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ สามารถใช้ประเมินได้ทั้งระดับคณะวิชา สถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานเทียบเท่า และระดับมหาวิทยาลัย โดยเนื้อหาในเกณฑ์ EdPEX เป็นข้อกำหนดของระบบการบริหารจัดการหน่วยงานในเรื่องหลัก ๆ ซึ่งอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของการจัดการที่เป็นระบบ และการปรับปรุงผลการดำเนินงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ สอดแทรกหลักการของการบริหารจัดการที่อยู่บนระบบค่านิยมที่สร้างความยั่งยืนให้แก่หน่วยงาน และความสมดุลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักประกันคุณภาพ, 2560) โครงสร้างของเกณฑ์ EdPEX ประกอบด้วย 1) โครงร่างองค์การ ที่ประกอบด้วยพื้นฐานด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมการแข่งขันและความท้าทาย 2) หมวดกระบวนการ ประกอบด้วยหมวดที่ 1 การนำองค์การ หมวดที่ 2 กลยุทธ์ หมวดที่ 3 ลูกค้ำ หมวดที่ 4 การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมวดที่ 5 บุคลากร และหมวดที่ 6 ระบบปฏิบัติการ และหมวดที่ 7 ผลลัพธ์

ดังนั้นหากบุคลากรคณะประมงทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนและช่วยวิชาการทุกระดับ จะได้เข้ามา มีบทบาทและมีส่วนร่วมกับผู้บริหารด้วยความตระหนักถึงคุณค่าและเห็นความสำคัญของการพัฒนา โดยเริ่มจากการรับทราบแนวคิดใหม่ เกิดความสนใจใฝ่รู้ตรงและมีมีความคาดหวังถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งต่อตนเอง คณะประมง และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับ (Adoption) ต่อนโยบาย แนวทาง และรูปแบบของการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ที่จะเริ่มจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและยกระดับการดำเนินงานของคณะประมงมุ่งสู่องค์กรทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน การวิจัยเรื่องการยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ในครั้งนี้ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสะท้อนถึงทัศนคติและความคาดหวังของบุคลากรในสังกัด คณะประมงทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนและช่วยวิชาการซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารในการนำไปประกอบการพิจารณาขยายและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะประมงภายใต้การมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อมุ่งสู่องค์กรทางการศึกษาที่มีการดำเนินการเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ที่ประกอบด้วย การรับรู้ การรับทราบ ความสนใจ และพฤติกรรมการเรียนรู้และการรับรู้ข่าวสาร
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX)
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX)

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและขนาดตัวอย่าง

ประชากร คือบุคลากรในสังกัดคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 232 คน ประกอบด้วยบุคลากรสายวิชาการ จำนวน 69 คน และบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ จำนวน 163 คน (คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 29 : 71)

ขนาดตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) ที่ครอบคลุมกลุ่มบุคลากรทั้ง 2 สายการปฏิบัติงาน โดยการคำนวณตามสูตรการหาขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และขอบเขตความผิดพลาดในการประมาณค่าที่ยอมรับได้ร้อยละ 7 (Thompson, 1992) ตามสูตรการหาขนาดตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}} \dots\dots\dots(1)$$

โดยที่ n = ขนาดตัวอย่าง, n_0 = ขนาดตัวอย่างเริ่มต้น, N = ขนาดประชากร
สูตรในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างเริ่มต้น (n_0)

$$n_0 = \left(\frac{Z_{\alpha/2}}{d}\right)^2 p \cdot q \dots\dots\dots(2)$$

โดยที่ n_0 = ขนาดตัวอย่างเริ่มต้น, p = ค่าสัดส่วนกลุ่มประชากรบุคลากรสายวิชาการ

Z = ค่าโค้งปกติมาตรฐาน, q = ค่าสัดส่วนกลุ่มประชากรบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ

α = ระดับนัยสำคัญ, d = ขอบเขตการผิดพลาดในการประมาณค่าที่ยอมรับได้ ในที่นี้กำหนด = 0.07

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

1. จากการคำนวณจะได้ขนาดตัวอย่าง คือ ไม่น้อยกว่า 97 คน
2. กระจายขนาดตัวอย่างให้เป็นสัดส่วนกับขนาดชั้นภูมิ กล่าวคือ สัดส่วนระหว่างบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ (ร้อยละ 29 : 71) จะได้กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายวิชาการ 28 คน และกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ 69 คน
3. แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มบุคลากรสายวิชาการจำนวน 40 ชุด และกลุ่มบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ จำนวน 90 ชุด
4. การรับแบบสอบถามกลับ และตรวจสอบแบบสอบถามที่ผ่านการตอบโดยกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวนทั้งสิ้น 112 ชุด ประกอบด้วย
 - 4.1 แบบสอบถามที่ผ่านการตอบโดยกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายวิชาการจำนวน 32 ชุด (ประมาณร้อยละ 29 จากจำนวนแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด)
 - 4.2 แบบสอบถามที่ผ่านการตอบโดยกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ จำนวน 80 ชุด (ประมาณร้อยละ 71 จากจำนวนแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ข้อมูลปฐมภูมิจากการตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางสังคม ทัศนคติและความคิดเห็นของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านการยอมรับต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX

2. ข้อมูลทุติยภูมิจากคู่มือเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2558-2561 ที่จัดทำโดยสำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ระดับคณะ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับ (Adoption)

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้หลักการและรูปแบบทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (descriptive statistic) อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างด้านระดับการศึกษา สายการปฏิบัติงาน การรับรู้ข่าวสาร ความยากง่ายของการดำเนินงาน และภาวะการนำของผู้บริหารด้านการขับเคลื่อนผลการดำเนินงาน โดยใช้ค่าสถิติในการอธิบายลักษณะของข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ และร้อยละ

2. สถิติอนุมาน (inferential statistic) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการยอมรับของบุคลากรต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX โดยการอธิบายความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficients: r)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การยอมรับของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศในครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 112 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายวิชาการ จำนวน 32 คน และ 2) กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ จำนวน 80 คน จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานย่อย จำนวน 8 คน และผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 72 คน โดยมีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้

1. การยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX

1.1 การรับรู้ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX เกิดจากประสบการณ์การดำเนินงานเกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEX ความสนใจแสวงหาข้อมูลด้านต่าง ๆ เช่น รูปแบบการดำเนินงาน นโยบาย ระเบียบ และประกาศ ภายใต้การไตร่ตรอง คิด วิเคราะห์ เรื่องราวและกระบวนการดังกล่าว สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการยอมรับทางความคิด ทั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานย่อยส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดจะมีการรับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEX รวมทั้งการที่คณะประมงจะเข้าสู่การประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ฯ มีเพียงส่วนน้อยหรือบางส่วนเท่านั้นที่ไม่นับหรือไม่ทราบข้อมูลทั้งหมด ในขณะที่ประเด็นการเข้าสู่การประเมินคุณภาพของคณะประมง การรับรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ฯ และข้อคำถามหลักของเกณฑ์ฯ นั้นบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่เป็นผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่รับรู้ แต่ในประเด็นขั้นตอนการเข้าสู่การประเมินฯ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์มีบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการประมาณเกือบกึ่งหนึ่งที่ยังไม่ทราบชัดเจนหรือได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน (ตารางที่ 1)

1.2 ความสนใจต่อเกณฑ์ EdPEX จำแนกออกเป็น 5 ประเด็น คือ 1) ความสนใจที่จะเรียนรู้เกณฑ์ฯ 2) ความสนใจที่จะพัฒนางานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามเกณฑ์ฯ 3) ความสนใจที่จะศึกษารายละเอียดของการประเมินตามเกณฑ์ฯ 4) ความสนใจที่จะติดตามข่าวสารของการประเมินตามเกณฑ์ฯ และ 5) ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมประเมินตามเกณฑ์ฯ ทั้งนี้จากผลการวิจัยพบว่าความสนใจของบุคลากรสายวิชาการรวมทั้งบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานย่อยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 59) มีความสนใจต่อเกณฑ์ EdPEX อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสนใจที่จะเรียนรู้เกณฑ์ฯ เพื่อการนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนางานที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามเกณฑ์ฯ ในขณะที่บุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 45-65 มีความสนใจต่อเกณฑ์ EdPEX ทุกประเด็นในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการจำนวนไม่น้อย (ร้อยละ 54.17) ที่ยังคงเน้นความสนใจที่จะเรียนรู้เกณฑ์ฯ เพื่อการนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนางานที่รับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 45.83 มีความสนใจประเด็นนี้ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 การรับรู้ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นศึกษา	สายวิชาการ			สายสนับสนุนฯ					
				หัวหน้าหน่วยงานย่อย			ผู้ปฏิบัติงาน		
	ทราบ	ไม่ทราบ	ไม่แน่ใจ	ทราบ	ไม่ทราบ	ไม่แน่ใจ	ทราบ	ไม่ทราบ	ไม่แน่ใจ
1. คณะประมงจะเข้าสู่การประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ EdPEX	32 (100.00)	-	-	8 (100.00)	-	-	65 (90.28)	2 (2.78)	5 (6.94)
2. การรับรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEX	29 (90.63)	1 (3.12)	2 (6.25)	8 (100.00)	-	-	57 (79.17)	5 (6.94)	10 (13.89)
3. การรับทราบข้อความ หลักของเกณฑ์ EdPEX	29 (90.63)	2 (6.25)	1 (3.12)	8 (100.00)	-	-	57 (79.17)	6 (8.33)	9 (12.50)
4. ขั้นตอนการเข้าสู่การประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ EdPEX	28 (87.50)	4 (12.50)	-	8 (100.00)	-	-	41 (56.94)	7 (9.72)	24 (33.33)
5. การรับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพทั้ง 7 หมวด	16 (50.00)	1 (3.12)	15 (46.88)	5 (62.50)	-	3 (37.50)	25 (34.72)	4 (5.56)	43 (59.72)

ตารางที่ 2 ความสนใจต่อเกณฑ์ EdPEX ของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นศึกษา	สายวิชาการ				สายสนับสนุนฯ							
					หัวหน้าหน่วยงานย่อย				ผู้ปฏิบัติงาน			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สนใจ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สนใจ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สนใจ
1. ความสนใจที่จะเรียนรู้เกณฑ์ EdPEX	20 (62.50)	11 (34.38)	1 (3.12)	-	6 (75.00)	2 (25.00)	-	-	27 (37.50)	44 (61.11)	1 (1.39)	-
2. ความสนใจที่จะพัฒนางานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามเกณฑ์ EdPEX	27 (84.37)	3 (9.38)	2 (6.25)	-	7 (87.50)	1 (12.50)	-	-	39 (54.17)	33 (45.83)	-	-
3. ความสนใจที่จะศึกษารายละเอียดของการประเมินตามเกณฑ์ EdPEX	21 (65.62)	9 (28.13)	2 (6.25)	-	5 (62.50)	3 (37.50)	-	-	32 (44.44)	38 (52.78)	2 (2.78)	-
4. ความสนใจที่จะติดตามข่าวสารของการประเมินตามเกณฑ์ EdPEX	19 (59.37)	11 (34.38)	2 (6.25)	-	6 (75.00)	2 (25.00)	-	-	24 (33.33)	47 (65.28)	1 (1.39)	-
5. ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการประเมินตามเกณฑ์ EdPEX	20 (62.50)	9 (28.13)	3 (9.38)	-	5 (62.50)	3 (37.50)	-	-	25 (34.72)	46 (63.89)	1 (1.39)	-

1.3 พฤติกรรมการเรียนรู้และการรับรู้ข่าวสาร จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ประสิทธิภาพการเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEX 2) แหล่ง/สื่อการเรียนรู้ และ 3) สาเหตุของความสนใจเรียนรู้ ทั้งนี้จากผลการวิจัย (ตารางที่ 3) พบว่า

1.3.1 บุคลากรสายวิชาการส่วนใหญ่ร้อยละ 65.62 เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEX ในส่วนของประเด็นแหล่ง/สื่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับความรู้จากผู้บริหารคณะ, เพื่อนร่วมงาน และผู้มีประสบการณ์ ในขณะที่บางส่วนมีการใช้แหล่ง/สื่อการเรียนรู้จากคู่มือ EdPEX, website, เอกสาร/ตำรา (ร้อยละ 34.38) และทางการอบรม, การประชุม ร้อยละ 40.63 นอกจากนี้ในประเด็นสาเหตุของความสนใจเรียนรู้ของบุคลากรสายวิชาการพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.13 มีสาเหตุของความสนใจในเกณฑ์

EdPEx จากการได้พูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน/ผู้มีประสบการณ์ โดยการอบรม การประชุม การอ่านคู่มือเป็นสาเหตุของความสนใจประมาณร้อยละ 34.38–43.75 ในขณะที่ website เป็นสาเหตุของความสนใจน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 15.63

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงานย่อยร้อยละ 50 เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEx โดยทั้งหมดมีแหล่ง/สื่อการเรียนรู้จากผู้บริหารคณะ, เพื่อนร่วมงาน และผู้มีประสบการณ์ (ร้อยละ 100) รองลงไป คือ คู่มือ EdPEx, website, เอกสาร/ตำรา (ร้อยละ 50) และทางการอบรม, การประชุม (ร้อยละ 50) ซึ่งสาเหตุของความสนใจในเกณฑ์ EdPEx เกิดจากการได้พูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน/ผู้มีประสบการณ์มากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงไป คือ การอ่านคู่มือ (ร้อยละ 37.50) การเข้าอบรม (ร้อยละ 37.50) การประชุม (ร้อยละ 25) และการศึกษาจาก website (ร้อยละ 25) นอกจากนี้ในส่วนของบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบว่าผู้ที่เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEx มีเพียงร้อยละ 30.56 โดยมีแหล่ง/สื่อการเรียนรู้จากผู้บริหารคณะ, เพื่อนร่วมงาน และผู้มีประสบการณ์ (ร้อยละ 100) รองลงไป คือ อบรม, การประชุม (ร้อยละ 32.50) และคู่มือ EdPEx, website, เอกสาร/ตำรา (ร้อยละ 13.75) ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของความสนใจในเกณฑ์ EdPEx เกิดจากการได้พูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน/ผู้มีประสบการณ์มากที่สุด (ร้อยละ 65) รองลงไป คือ การประชุม (ร้อยละ 23.75) และการศึกษาจาก website (ร้อยละ 17.50)

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEx ของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นศึกษา	บุคลากรสายวิชาการ		บุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หัวหน้าหน่วยงานย่อย		ผู้ปฏิบัติงาน	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEx						
- ไม่เคยมีประสบการณ์	11	34.38	4	50.00	50	69.44
- เคยมีประสบการณ์	21	65.62	4	50.00	22	30.56
แหล่ง/สื่อการเรียนรู้						
- ผู้บริหารคณะ เพื่อนร่วมงาน ผู้มีประสบการณ์	32	100.00	8	100.00	80	100.00
- คู่มือ EdPEx, website, เอกสาร/ตำรา	11	34.38	4	50.00	11	13.75
- การอบรม, การประชุม	13	40.63	4	50.00	26	32.50
สาเหตุของความสนใจเรียนรู้						
- เคยเข้าร่วมการอบรม	11	34.38	3	37.50	11	13.75
- เคยเข้าร่วมประชุม	13	40.63	2	25.00	19	23.75
- อ่านคู่มือ EdPEx	14	43.75	3	37.50	13	16.25
- ศึกษาจาก website	5	15.63	2	25.00	14	17.50
- พูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน/ผู้มีประสบการณ์	25	78.13	8	100.00	52	65.00

2. ความคาดหวังของการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEx

2.1 กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายวิชาการ จากการศึกษาประเด็นความคาดหวังทั้ง 8 ประเด็น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้คุณค่า/ความสำคัญในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในเกณฑ์ EdPEx, คณะประมงผ่านเกณฑ์ EdPEx ที่ระดับคะแนน 200 คะแนนขึ้นไป, การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และการพัฒนางานของตนเอง ในขณะที่ประเด็นการยอมรับจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศ, การได้รับการยอมรับจากผู้ใช้บัณฑิต, การได้รับการยอมรับจากลูกค้า และการได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาในประเทศ มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 28.13–40.63 ที่ให้คุณค่า/ความสำคัญในระดับน้อย นอกจากนี้ด้านโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับ ในประเด็นการพัฒนางานของตนเอง, การเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในเกณฑ์ EdPEx และคณะประมงผ่านเกณฑ์ EdPEx ที่ระดับคะแนน 200 คะแนนขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 70 เห็นว่ามีโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับในระดับมาก ในขณะที่ประเด็นการได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาในประเทศเป็นประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับอยู่ในระดับน้อย ส่วนอีกร้อยละ 40.63 เห็นว่าอยู่ในระดับมาก และอีกร้อยละ 9.38 เห็นว่าไม่มีโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความคาดหวังของบุคลากรสายวิชาการต่อดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEx

ประเด็นศึกษา ด้านความคาดหวัง	คุณค่า/ความสำคัญ						โอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับ					
	มาก	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่มี	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่มี	ร้อยละ
- การพัฒนางานของตนเอง	24	75.00	6	18.75	2	6.25	23	71.88	7	21.88	2	6.25
- การเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจ	28	87.50	2	6.25	2	6.25	23	71.88	7	21.88	2	6.25
- การได้รับการยอมรับจากลูกค้า	21	65.63	9	28.13	2	6.25	20	62.50	10	31.25	2	6.25
- การได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในประเทศ	21	65.63	9	28.13	2	6.25	21	65.63	8	25.00	3	9.38
- การได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในต่างประเทศ	17	53.13	13	40.63	2	6.25	13	40.63	16	50.00	3	9.38
- การได้รับการยอมรับจากผู้ใช้บัณฑิต	20	62.50	10	31.25	2	6.25	19	59.38	11	34.38	2	6.25
- การบริหารงานมีประสิทธิภาพ	25	78.13	5	15.63	2	6.25	21	65.63	8	25.00	3	9.38
- คณะประมงผ่านเกณฑ์ EdPEx ที่ระดับคะแนน 200 คะแนนขึ้นไป	27	84.38	3	9.38	2	6.25	23	71.88	7	21.88	2	6.25

2.2 กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ จากการศึกษาประเด็นความคาดหวังทั้ง 8 ประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 76 ให้คุณค่า/ความสำคัญในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพัฒนางานของตนเอง, การบริหารงานมีประสิทธิภาพ, คณะประมงผ่านเกณฑ์ EdPEx ที่ระดับคะแนน 200 คะแนนขึ้นไป, การเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในเกณฑ์ EdPEx, การได้รับการยอมรับจากลูกค้า และการได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในประเทศ ในขณะที่ประเด็นการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในต่างประเทศ และการได้รับการยอมรับจากผู้ใช้บัณฑิตมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.50 – 73.75 ให้คุณค่า/ความสำคัญในระดับมาก ส่วนอีกร้อยละ 26.25 ให้คุณค่า/ความสำคัญในระดับน้อย นอกจากนี้ด้านโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับ ในประเด็นคณะประมงผ่านเกณฑ์ EdPEx ที่ระดับคะแนน 200 คะแนนขึ้นไป, การพัฒนางานของตนเอง, การได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในประเทศ, การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และการได้รับการยอมรับจากลูกค้า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 60 เห็นว่ามีโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับในระดับมาก ในขณะที่ประเด็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในเกณฑ์ EdPEx, การได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในต่างประเทศ และการได้รับการยอมรับจากผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าร้อยละ 60 คิดเห็นว่าโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการได้รับการยอมรับจากผู้ใช้บัณฑิตที่กลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 45 ที่เห็นว่าโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับอยู่ในระดับมาก ส่วนอีกถึงร้อยละ 52.50 เห็นว่าโอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความคาดหวังของบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEx

ประเด็นศึกษา ด้านความคาดหวัง	คุณค่า/ความสำคัญ						โอกาสการกระทำ/โอกาสที่จะได้รับ					
	มาก	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่มี	ร้อยละ	มาก	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ	ไม่มี	ร้อยละ
- การพัฒนางานของตนเอง	67	83.75	13	16.25	-	-	54	67.50	26	32.50	-	-
- การเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจ	63	78.75	17	21.25	-	-	47	58.75	33	41.25	-	-
- การได้รับการยอมรับจากลูกค้า	63	78.75	16	20.00	1	1.25	51	63.75	29	36.25	-	-
- การได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในประเทศ	61	76.25	19	23.75	-	-	54	67.50	26	32.50	-	-
- การได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในต่างประเทศ	59	73.75	21	26.25	-	-	40	50.00	38	47.50	2	2.50
- การได้รับการยอมรับจากผู้ใช้บัณฑิต	58	72.50	21	26.25	1	1.25	36	45.00	42	52.50	2	2.50
- การบริหารงานมีประสิทธิภาพ	67	83.75	12	15.00	1	1.25	54	67.50	26	32.50	-	-
- คณะประมงผ่านเกณฑ์ EdPEx ที่ระดับคะแนน 200 คะแนนขึ้นไป	66	82.50	14	17.50	-	-	55	68.75	25	31.25	-	-

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ของบุคลากรคณะประมงมีผลการศึกษา (ตารางที่ 6) ดังนี้

3.1 ปัจจัยพื้นฐานของบุคลากรคณะประมง ประกอบด้วย สายการปฏิบัติงานและสถานภาพการปฏิบัติงาน พบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ดังนี้

3.1.1 สายการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ด้านการปฏิบัติตามเกณฑ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับที่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.265$) รองลงมา คือ ด้านความสนใจต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ มีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับที่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.205$) และด้านการรับรู้ต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ มีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับที่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.196$)

3.1.2 สถานภาพการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ด้านการปฏิบัติตามเกณฑ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.487$) รองลงมาคือด้านการรับรู้ มีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับที่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.344$) และด้านความสนใจต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ มีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับที่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.315$)

3.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ด้านการปฏิบัติตามเกณฑ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.745$) รองลงมาคือด้านความสนใจต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับที่ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.411$) ด้านการรับรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับที่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.377$) และด้านความคิดเห็น มีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับที่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = -0.246$)

3.3 ปัจจัยด้านความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ด้านความสนใจต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับที่ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.451$) รองลงมาคือด้านการรับรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.405$)

ตารางที่ 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ของบุคลากรคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจัย	การยอมรับทางความคิด			การยอมรับทางการปฏิบัติ
	การรับรู้	ความสนใจ	ความคิดเห็น	การทดลองปฏิบัติ
ปัจจัยพื้นฐาน				
สายการปฏิบัติงาน	- 0.196*	- 0.205*	0.021	- 0.265**
สถานภาพการปฏิบัติงาน	- 0.344**	- 0.315**	0.099	- 0.487**
ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร	0.377**	0.411**	- 0.246**	0.745**
ปัจจัยด้านความคาดหวัง	0.405**	0.451**	- 0.109	0.165

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการยอมรับของบุคลากรคณะประมงต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ในครั้งนี้ ทำให้ตระหนักได้ว่าการยอมรับของบุคลากรเปรียบเสมือนสิ่งทีสะท้อนถึงความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนคณะประมงมุ่งสู่องค์กรแห่งคุณภาพ หากแต่บุคลากรบางกลุ่ม คือ กลุ่มสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ยังคงมีข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ EdPEX ตลอดจนการประยุกต์ใช้กับภาระงานที่ปฏิบัติ ดังนั้นหากคณะประมงส่งเสริม

ให้บุคลากรกลุ่มนี้ได้รับความรู้ เข้าถึงข้อมูลได้ในรูปแบบที่หลากหลาย จะเป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนารวมทั้งมีความเข้าใจในบทบาทของตนเองต่องานในองค์กร ย่อมส่งผลต่อความร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์และพัฒนาคณะประมงได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการการยอมรับของ Rogers (1983), Foster (1973) รวมทั้งไพบูลย์ (2525) โดยหลังจากที่คณะประมงกำหนดนโยบายการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์ EdPEX ได้มีการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้กับบุคลากรคณะประมง รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงระบบและกลไกการปฏิบัติงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นไปตามกระบวนการยอมรับนวัตกรรมใหม่ กล่าวคือ 1) การสร้างการรับรู้ให้กับบุคลากร 2) ถ่ายทอดความรู้และชี้้นำถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อสร้างความสนใจ 3) บุคลากรได้นำความรู้ที่ได้รับไปประเมินความพร้อมของตนเองในการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ 4) บุคลากรมีการทดลองปฏิบัติตามแนวทางของเกณฑ์ EdPEX และ 5) บุคลากรมีการยอมรับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ EdPEX จากข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยผ่านข้อคำถามต่าง ๆ ของแบบประเมินตามขั้นตอนกระบวนการยอมรับที่สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของบุคลากรพบว่า บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนฯ ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงานย่อยส่วนใหญ่ มีการยอมรับนโยบายการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์ EdPEX มีความสนใจและพร้อมต่อการตอบสนองการพัฒนาปรับปรุงระบบและกลไกการปฏิบัติงานในภารกิจที่ตนเองรับผิดชอบ โดยจะเห็นได้จากด้านการยอมรับทางความคิดที่ประกอบด้วยการรับรู้ ความสนใจ พฤติกรรมการเรียนรู้และการรับรู้ข่าวสารของเกณฑ์ EdPEX ซึ่งการยอมรับที่เกิดขึ้นนี้สอดคล้องกับกระบวนการยอมรับของ Rogers (1983) อย่างไรก็ตามยังคงมีบุคลากรสายสนับสนุนฯ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับผู้ปฏิบัติงานอีกจำนวนไม่น้อยที่แม้จะมีการรับรู้ถึงนโยบายและหลักเกณฑ์ EdPEX แต่ส่วนใหญ่กลับมีความสนใจเพียงระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ Rogers (1983) อีกเช่นกันที่กล่าวว่า ลักษณะของบุคคลที่ส่งผลต่อระยะเวลาในการยอมรับนวัตกรรมเร็วหรือช้ามี 3 ประการ ดังนี้ 1) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม 2) บุคลิกภาพ และ 3) พฤติกรรมในการสื่อสาร

นอกจากนี้ในด้านความคาดหวังตามที่ Vroom (1964), Gordon (1999) รวมทั้งพิภพ (2547) ได้กล่าวไว้โดยสรุปว่า ความคาดหวังเป็นการตั้งความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมาย ภายใต้งานใจ ความพยายามและความเชื่อว่าจะบรรลุสิ่งที่กระทำได้นั้น จากผลการประเมินความคาดหวังของบุคลากรคณะประมงพบว่า มีความสอดคล้องกับคำกล่าวข้างต้น กล่าวคือ บุคลากรส่วนใหญ่มีความคาดหวังถึงผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ ทั้งต่อตนเองและหน่วยงานในทิศทางที่ดีทุกประเด็น พร้อมทั้งให้คุณค่าและความสำคัญรวมทั้งโอกาสการกระทำหรือโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์เหล่านั้นในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง

ในส่วนของผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า 1) ปัจจัยพื้นฐานของบุคลากรที่ประกอบด้วยสายการปฏิบัติงาน และสถานภาพการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX 2) ปัจจัยด้านความรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX และ 3) ปัจจัยด้านความคาดหวังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEX ด้านความสนใจต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลลพรธน (2558), ภัทราภรณ์ และ ธนภูมิ (2558), ดุษฎี (2558) ที่มีผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญของการยอมรับของบุคคลต่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม, พฤติกรรมในการสื่อสาร, และความเชื่อมั่นหรือความคาดหวังของบุคคลต่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. คณะประมงควรส่งเสริม/สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ด้านการจัดทำหรือบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล (Database) ของส่วนงานผ่านเครื่องมือหรือโปรแกรมทางสารสนเทศต่าง ๆ เช่น Dashboard, Excel, Microsoft Access เป็นต้น

2. คณะประมงควรส่งเสริม/สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและวิธีการของเกณฑ์ EdPEx ผ่านโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม, โครงการสัมมนาทางวิชาการ, โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ (website) เป็นต้น

3. คณะประมงควรส่งเสริม/สนับสนุนให้บุคลากรตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของภาระงานของตนเองต่อการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์ EdPEx

4. คณะประมงควรเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพองค์กรตามเกณฑ์ EdPEx ในรูปแบบและช่องทางที่หลากหลายให้กับบุคลากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการที่เป็นบุคลากรส่วนใหญ่ของคณะประมง อาทิ การเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์หลักการ วิธีการ ความก้าวหน้า ผลการดำเนินงาน และความสำเร็จของการบริหารงานตามเกณฑ์ EdPEx ผ่าน Website และ Facebook ของคณะประมง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทัศนคติและการยอมรับของบุคลากรต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ EdPEx ครั้งต่อไป การสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของบุคลากร ควรจะมีการจำแนกสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลสายวิชาการ เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าภาควิชา ประธานสาขาหลักสูตรต่าง ๆ และอาจารย์ผู้สอน เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลเกิดความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คุชฎี หงส์มณี. 2558. การยอมรับของชาวประมงพื้นบ้านต่อการจัดการทรัพยากรประมงร่วม: กรณีศึกษาชุมชนประมงอ่าวไทยตอนใน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. 222 หน้า.
- พิภพ วังเงิน. 2547. พฤติกรรมองค์กร. รวมสาสน์. กรุงเทพมหานคร. 475 หน้า.
- ไพบุลย์ สุทธิสุภา. 2525. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่. รายงานผลการวิจัยภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่. 86 หน้า.
- ภัทรภรณ์ วชิรโกเมน และธณภูมิ อติเวทิน. 2558. ความรู้ความเข้าใจ กระบวนการยอมรับนวัตกรรม ทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อพลังงานเชื้อเพลิงแก๊สโซฮอล์ของผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ. 6(1): 39-52.
- วิมลพรรณ เสถียรถาวรวงศ์. 2558. การศึกษากระบวนการยอมรับผลิตภัณฑ์ใหม่ของผู้บริโภค กรณีศึกษา: ไส้กรอกไขมันต่ำ Betagro Low Fat. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. 114 หน้า.
- สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2560. เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ระดับคณะ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2560. สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. 63 หน้า.
- สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558. เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2558-2561. สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร. 176 หน้า.
- Foster, G.M. 1973. Tradition Societies and Technological Change. [Online]. Available: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.118910>. (Retrieved January, 2022).
- Gordon, J.R. 1999. Organizational Behavior : A Diagnostic Approach (6th Edition). Prentice Hall. New Jersey USA. 592 pages.
- Rogers, E.M. 1983. Diffusion of Innovations. Third Edition. [Online]. Available: <https://teddykw2.files.wordpress.com/2012/07/everett-m-rogers-diffusion-of-innovations.pdf>. (Retrieved January, 2022).
- Vroom, V.H. 1964. Expectancy theory. [Online]. Available: https://en.wikipedia.org/wiki/Expectancy_theory. (Retrieved January, 2019).